

hebben aan de wedstrijd deelgenomen

een drievoudige aswoensdag

*gisteren allicht
de zegenrijkste aswoensdag
van mijn leven meegemaakt
een drievoudige dan nog wel*

*de avond tevoren in viersel
in de stilte van het bakhuis
hadden ze alle twaalf het kwaad
uit zich weggeschreven
& aan het hoogoplaaiende haardvuur
toevertrouwd*

*de potaarden schaal
met de uitgezifte asse
stond nu allicht al klaar*

*maar ik wou nog eerst
al was het al bijna middag*

*een heilzame omweg maken
langs de bijna negentigjarige vriend van je
de zoon van schrijver Jules Persyn
die je geregeld ging bezoeken
& met wie er na de dood van zijn vrouw
een diepe vriendschap was gegroeid*

*hij was blij-verrast
toen hij ons voor de deur zag staan
het vaasje met as in de hand
& ging meteen op ons voorstel in
om ook bij hem
als begin van zijn vasten
de asoplegging te mogen doen*

*hij boog zijn eerbiedwaardig hoofd
terwijl ik er een weinigje as
over uitstrooide
& de woorden aanhoorde
die ik daarbij uitsprak:*

**gedenk jef
dat gij stof zijt
tot stof zult wederkeren
&
uit dat stof weer zult verrijzen**

*ja zei hij
mij blij aankijkend:
zoals mijn nellie*

*hij voelde mijn woorden
in diepe verbondenheid met zijn vrouw
meteen bewaarheid*

*in viersel werd de schotel met as
bij het pannenhuis
op de houtstapel geplaatst*

*de twaalf aanwezigen
tussen twaalf en bijna tachtig jaar*

*wandelden in diepe stilte
doorheen heel de tuin:
door welk zintuig zouden ze
het door hen bedreven kwaad
het best verwoorden?*

*er zijn immers
zoals in Jezus' tijd
maar vier zonden:
ogen hebben
& niet zien
oren hebben
& niet horen
een mond hebben
& niet spreken
een lichaam hebben
& niet bewegen
(vervolg volgende week)*

LUC VERSTEYLEN

556

Kain

Twee strijdende broers als Kain en Abel

Een enkele maal hoor of lees je in verband met twee broers van wie de ene uit wraak de andere grote schade berokkent: 'Het zijn twee broers als Kain en Abel'.

Kain was volgens *Genesis* de oudste zoon van Adam en Eva; de tweede was Abel. Kain was een landbouwer en Abel een herder. De twee broers brachten God een offer, zo zegt de tekst. Abel offerde jonge lammeren, Kain de eerste vruchten van zijn veld. God negeerde het offer van Kain en aanvaardde welwillend het offer van Abel. Dat wekte de jaloezie van Kain. Hij vermoordde Abel.

Daarop zegt God tegen Kain: ' "Vervloekt ben jij! Ga weg van deze plek, waar de aarde haar mond heeft opengesperd om het bloed van je broer te ontvangen, het bloed dat jij vergoten hebt. Ook al bewerk je het land, het zal je niets meer opbrengen. Dolend en dwalend zul je over de aarde gaan." Kain zei tegen de HEER: "Die straf is te zwaar. U verjaagt mij nu van deze plek en ik mag u niet meer onder ogen komen, en als ik dan dolend en dwalend over de aarde moet gaan, kan iedereen die mij tegenkomt mij doden." Maar de HEER beloofde hem: "Als iemand jou doodt, zal dat zevenmaal aan hem worden gewroken." En

hij merkte Kain met een teken, opdat niemand die hem tegenkwam hem zou doodslaan.' (Gen. 4,11-15)

Het nageslacht van Kain was belangrijk:
- Jabal 'werd de stamvader van hen die in tenten leven en vee houden.' (Gen. 4,20) - 'Zijn broer heette Jubal; hij werd de stamvader van allen die op de lier of de fluit spelen.' (Gen. 4,21)
- Tubal-Kain 'was smid en werd de stamvader van allen die brons en ijzer bewerken.' (Gen. 4,22)

Getekend lopen als een Kain

Het gezegde 'Hij loopt getekend als een Kain' of 'hij loopt met een kaïnsteken' kan slaan op een moordenaar die zijn hele leven een getekende blijft. De oneer die hij door een niet te vergoelijken doodslag op zich heeft geladen, zal hij nooit kwijtraken. Hij is als Kain. Bovendien is een 'kaïn' (met kleine beginletter) een nors persoon. 'Hij draagt het kaïnsteken aan zijn voorhoofd' staat voor: men kan hem wel aanzien wat een schurk, wat een boosdoener hij is. Een spreekwoord luidt: 'Wacht u voor de getekenden'. Een 'getekende' is iemand die, als gevolg van een misdrijf, een slechte reputatie moet meedragen. Maar het teken dat Kain, op eigen verzoek, van God krijgt, is eigenlijk een

gunst: daardoor zal hij niet door anderen vermoord kunnen worden.

In de Bijbel wordt niet meegedeeld waarom het offer van Abel wel, en dat van Kain niet aanvaard werd door God. Misschien kan de gesteltenis van beide mannen de doorslag gegeven hebben. Over Abel wordt in de Bijbel niets dan goeds verteld; over Kain het tegenovergestelde. Zo staat in de brief aan de Hebreëen: 'Door zijn geloof had het offer dat Abel aan God bracht meer waarde dan dat van Kain.' (Hebr. 11,4) Over Kain: 'Dit is immers wat u vanaf het begin hebt horen verkondigen: dat we elkaar moeten liefhebben en niet moeten doen zoals Kain, die voortkwam uit hem die het kwaad zelf is, en zijn broer dood sloeg. En waarom sloeg hij hem dood? Omdat zijn eigen daden slecht waren en die van zijn broer rechtvaardig.' (1 Joh. 3,11-12) Voor 'die voortkwam uit hem die het kwaad zelf is' heeft de *Groot NieuwsBijbel*: '...die een kind van de duivel was'; in het Gr.: 'Kain ek tou ponèrou èn'. We vernemen niet waarom God welwillend ingaat op de vraag van Kain dat hij beschermd wil worden tegen mogelijke moordenaars. We vernemen ook niet waarin het teken bestaat waardoor Kain gemerkt wordt. (Wordt vervolgd)
BART MESOTTEN

Zondagsgebed

Bij de vijfde zondag in de veertigdagentijd

God, Vader van alle mensen,
zie hoe de armen verdrukt worden
over de hele wereld;
zie hoe uw kinderen lijden,
hoe honger en dorst hen kwellen
en hoe men hen eronder houdt.
Zie hoe mensen die Gij vrij en rechttop
geschapen hebt,
geketend worden door zoveel boeien
die niet van U komen:
de ketenen van verdrukking en zonde.
Zie neer op al diegenen die vechten
voor leven en behoud,
voor de rechten van al die rechtelozen.
Geef hun uw kracht en de vertroosting
van uw Geest.
Want zij doen uw werk in deze wereld,
zij brengen vrijheid.
Behoed hen voor ontmoediging,
als zij het einde van de strijd niet zien,
of vallen nog voor de dag van de bevrijding
als neergeschoten vogels,
gestrikt in het net van gewetenloze
zondaars.
Maar behoed hen evenzeer van bitterheid
en haat.

Gij weet immers, Heer,
hoe kort de afstand is
tussen voorkeur voor de armen
en haat tegen de rijken;
tussen liefde voor de kleine
en de bekoring van de macht
of het zinnen op wraak.
Heilige Geest, verlicht ons verstand
om dit alles uit elkaar te houden
en leer ons te strijden zonder de grimas
van de haat op ons gelaat.
Geef dat we de dag mogen aanschouwen
waarop Gij het licht laat aanbreken
van uw rijk van vrede en gerechtigheid
voor alle mensen.
En leg in onze mond de woorden
van Maria's lied:
„Heersers doet Hij vallen van hun troon
en trots slaat Hij uiteen:
wie honger hebben
geeft Hij overvloed en rijken stuurt Hij
heen.”
Geef ons haar stille kracht
om te vechten zonder bitterheid.

Amen.

Zondagsgebed plukt uit de Gebedskalender Kerk+Leven 2009. Deze handzame scheurkalender, met vermelding van alle heiligen van de dag en dagelijks een aangepast gebed, is tegen 15 euro (zonder verzendingskosten) te koop in een van de liturgische centra in uw buurt: De 3 Leliën, Leopoldstraat 59, 2000 Antwerpen, 03/231.03.39 • De 3 Provinciën, Abdijstraat 1, 3271 Averbode, 013/78.04.60 • De Wijngaard, Begijnhof 4, 8000 Brugge, 0477/26.56.17 • Incontri, Kolenmarktstraat 61, 1000 Brussel, 02/509.97.32 • LKD, Dijkstraat 32-34, 9200 Dendermonde, 052/20.19.76 • Carmelitana, Burgstraat 46, 9000 Gent, 09/225.48.36 • Pascali, Nederpolder 16, 9000 Gent, 09/223.40.30 • De Bron, Marktstraat 88, 8530 Harelbeke, 0477/26.56.17 • PIC, Tulpinstraat 75, 3500 Hasselt, 011/21.29.46 • Castrum Abdij Keizersberg, Mechelsestraat 202, 3000 Leuven, 016/31.00.65 • De Peerle, Frederic de Merodestraat 18, 2800 Mechelen, 015/29.84.62 • De Branding, Kerkstraat 22, 8400 Oostende, 0477/26.56.17 • Hernieuwen, Noordstraat 100, 8800 Roeselare, 051/20.15.41 • De Vlaspit, Vlasfabriekstraat 14, 1060 Sint-Gillis, 02/533.29.39 • De Oude Linden, Abdijstraat 40 c, 2260 Tongerlo, 014/53.82.13.

UIT DEN GROOTEN VOLKSKALENDER VAN PAUL VAN ZUMMEREN

Dit weekend is het half-vesten. Dat betekende voor onze voorouders heel wat: niet alleen hadden ze zich al tot halweg die strenge vasten gewerkt, maar ook kwamen ze steeds dichtbij het goede weer. En dat moest gevierd worden. Daartoe hadden onze voorouders een figuur met een adellijke titel uitgevonden, met name "de graaf (of greef) van halfvasten". Die door het volk gemaakte heilige, ook wel Sinte Greef genoemd, bracht heel wat lekkers. Zo wierp hij ondermeer noten uit, wat hem trouwens op den duur ook de naam "notengraaf" opleverde.

Onder de geschenken die de graaf van halfvasten uitdeelde, was er eentje dat het tot dichtbij onze tijd heeft uitgehouden: ik bedoel het "tikkenhaantje", ook wel het "haantje op een stokske" of het "haantje op een spaantje" genoemd. Dat was een eenvoudig, ruw en onbeholpen afgewerkt haantje uit brooddeeg, met een echt pluimpje in zijn staart. Het haantje stond op het stokske op één poot. Aanvankelijk droeg die Sinte Greef ook een staf met zich mee en die staf werd geïnterpreteerd als een toverstaf. Maar, zo lees ik in een oude kalender: "onjeugdige paedagogen maakten in hun waanwijze bemoeingen de toverstaf tot een gruwelijke tuchtroede". En daaruit is dan de volgende liedjestekst ontstaan:

**MIJNHEER DE GREEF RIJDT OP DE BAAN
MET ZIJNE SLIMME KNECHTEN
MEN ZIET ZE IN DE HUIZEN GAAN
WAAR STOUTE KINDREN VECHTEN
EN 'T KWAAD DAT ZE ZIEN
'T IS EENDER VAN WIEN
DAT GAAN ZE SEFFENS ZEGGEN
MIJNHEER DE GREEF, KOEKELOE
ZAL EEN ROE
IN IEDREN KORF DOEN LEGGEN**

KRISTIEEN VAN ZUMMEREN